XI. évfolyam. Budapest. 216. szám. Hétfő, 1877. augusztus 27.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Előfizetési árak:

Szeptember hóra	—	1 frt 80 kr.
Szept.—Októberre	—	3 frt 60 kr.
Szept.—Novemberre	—	5 frt — kr.
Szept.—Deczemberre	—	6 frt 80 kr.

Lapunk minden nap, tehát hétfőn és ünepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizetés a hónap bármely napján megkezdhető.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

☞ *Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés“ kiadóhivatalába (himző utcza 1 szám alá) küldendők.*

Az „Egyetértés“ kiadó-hivatala.

A háboru.

Tegnap éjjel egy pétervári távirat érdekes részleteket hozott a harczterről, nevezetesen a Sipkaszorosban 21-ike óta éjjel-nappal folyó harczról. A távirat eléggé kiszinezett képét adja az itteni küzdelem makacsságának s a két fél erőfeszitéseinek. Ugy látszik, hogy a tulsuly hol az egyik, hol a másik részre billen, de mégis többször a törökökére, mint az oroszokéra, s a siker végre is amazoké lesz. Mire fordult azóta a dolog, arra nézve e sorok irásakor még nem jött tudósitás.

Ez ütközetet makacsságra nézve megközeliti az, melyet Jazlár környékén szintén 21-ike óta vivnak éjjel-nappal, de mégis szüneteket tartva Mehemed Alinak és az orosz trónörökösnek csapatai. Itt a törökök, mint egy tegnapi gornisztudeni jelentés is beismeri, határozott fölényben vannak az oroszok fölött.

A törököknek sietniök is kell, hogy elhatározó győzelmet nyerjenek, mert csakis ez akadályozhatja meg Szerbiának és Görögországnak a háboruba való avatkozását.

Görögország még ugyan barátságot sziniel a porta irányában, de Szerbiában már el van vetve a koczka. Sietve folytatják a mozgósitás előkészületeit, s az orosz kincstár forrásaiból ismét kezd a pénz bugyogni Szerbia hadi czéljaira.

E mellett az európai államok is mind ellenségesebb állást foglalnak el Törökországgal szemben. Már nemcsak a politikai élet tényezői, hanem a kegyelemből élők is, minő Hollandia és Belgium, a portára förmednek a genfi egyezmény megsértése miatt — a nyomorultak! Még csak Franczia ország, Dánia, Svájcz, Monaco, Andorra és San-Marinó vannak hátra. De amilyen szellem lett uralkodóvá, megérjük, hogy Franczia ország kivételével ezek is csatlakozni fognak Németország fölszólallásához.

A román-orosz viszonyokra vonatkozó s több lapnak vezérczikkanyagul szolgált hirt, hogy a román hadsereg lefegyverezteték, egy tegnapi bukaresti távirat megczáfolta, azt mondván, hogy az ily hirek rosszakaratu koholmányok.

Akár igy van a dolog, akár amugy, nem fogja a világ folyását más irányba terelni.

A tegnap megkezdett minisztertanácsot ma délután 4 órakor folytatták.

Mazuranics bán, mint a „B. C.“ több oldalról vett értesülés alapján jelenti, budapesti tartózkodása alatt épen nem tüzte ki föladatául Mollináry tábornok védőügyvédének szerepét játszani, s annál kevesbbé, minthogy a bán maga sem helyesli a parancsnok eljárását sok dologban.

Lindenau, augusztus 24.

(Az „Egyétértés“ levelezőjétől.)

A mit már előbbi leveleimben irtam mindig jobban bizonyul be, hogy Franczia országgal háboruja lesz Németországnak. De most már nem csak Franczia ország, hanem Lengyelország ellen is készülődnek. 22-dikéről 23-dikára éjjeli 1 órától reggeli fél 5-ig egyik vonat a másikat érte a Lipcse-Eilenburg-Cottbusi vasuton, mely lőport, fegyvereket és egyéb hadi készleteket vitt Posen felé. A poseni lengyelek, itt is a tartalékosok, honvédek és egy éves önkéntesek a néppel tartanak, aligha nem előzendik meg az oroszországi, volhyniai, litvániai, podoliai és a mi gácsországi lengyeleinket, legalább itt attól tartanak, nem különben, hogy egy kiütendő lengyel forradalom átterjed a keleti és nyugati porosz tartományokba sőt még Pomerania és Porosz-Szilézia tartományokba is, melyekben tudvalevőleg van elég lengyel lakosság, kivált Oppelntől és Ratibortól kelet felé. Azt tartják itt, hogy franczia és angol bujtogatók járták és járnak még most is ott. Annyi bizonyos, hogy az elkeseredés a németeknél még a franczián ellen sem oly nagy mérvü, mint a lengyelek ellen s erre abban találnak okot, mert a lengyelek az egyetlen szlávok, kik soha sem hagyták s nem is hagyják magukat elszédittetni az orosz és német sőt az egész hármas szent szövetségi humanitási handabandától, mert egyikőjöknek sem hisznek; másodszor, mivel a lengyelek a szlávok közt czivilizácziójában legelőbbre haladottak, harmadszor, mert legjobb katonák, legszivosbbak s mivel a porosz hadsereg legkitünőbb gyalog és lovasharczosai, végre, mivel Lengyel- és Franczia ország a katholiczismus legerősebb védbástyái. Tudják azt is, hogy Lengyelországért még léteznek igen erős sympathiák Angol- és Franczia országban, s hogy a lengyel a magyarral vállvetve Németország pöffeszkedő diecsőségének véget vethetne, csak akarja. Ne feszegessük azonban azon kényes kérdést, hogy nemzetek nem kezdenek soha támadó háborukat, a történelem az ellenkezőt mutatja, kivált a régi időkben, Róma és Göröghon republikái, az olaszországi köztársaságok a közép korban, sőt legujabb időben az észak amerikai Egyesült Államok, midőn Mexikót Texas meghóditásáért megtámadták s midőn alattomban Kubát és több izben kéz alatt fölbujtogatták s Kanadában a fénieket lázitgatják, mind meg annyi bizonyitványai az ellenkezőnek; csak azt lehet állitani, hogy a támadó háboruk veszélye nemzetek részéről nem oly gyakori, mint monarchiáknál.

Szeretném tudni, hogy képes majd Németország megfelelni két ellenséges támadásnak Lengyel- és Frankhon részéről? Mert a francziáktóli félelem, itt az idén egy napig sem csökkent s a németek kihivó ujságczikkeik, henczegésük a francziákkal szemben nem egyéb, mint üres bramarbazirozás, oly forma, mint mikor az iskolás fiu éjjel egy sirkert mellett halad el és fütyörészéssel akarja elriasztani a szellemeket és saját poltronságát. Még mindig a franczia erőditések a svájczi határoknál furják fejüket, kivált a belfort-besançoni vonalon, hol, jelesül a Beaucourttól 3 negyed órányira eső magaslatokon bevehetetlen erőditéseket készitenek a franczia szomszédok.

A svájczi ujságok is egyre emlegetik, miként Svájcz még soha sem volt annyira elárasztva franczia katonatisztekkel mint jelenleg, s hogy ezek legnagyobb része a mérnökkari osztályhoz tartozik, s hogy egy idő óta a franczia touristák közt mint járvány kór elterjedt a tájképfestészeti láz; mindnyájan nagy rajz mappákkal, terebély esernyővel, s rajz készletekkel járkálnak Báseltől lefelé egész Genfig, s hogy a szomszédos Nantuában, Gexben, Vauclusében és Chambergben tartózkodnak, innét teszik a kirándulásokat Svájczba. Szóval, hogy Svájczot kémlelik.

M . . . . . franczia barátomtól kaptam egy levelet, nem szabad mondanom honnét. „A republikánusok ügye“, állitása szerint, „igen erősen áll s Mac Mahon egyedül az által vél győzhetni fölöttük, hogy a franczináknak alattomban hóditó háborut igér, s őket Elzasz visszafoglalásával s a Rajna partja meghóditásával kecsegteti. Ha azonban, igy folytatja, — ezen csalétket a franczia nemzet igen izletesnek találná, akkor azzal a republikánus párt is szolgálhat és fog is szolgálni, mert soha sem fog mást akarni, mint a mit a nép zöme óhajt, de átalán véve egyetlen egy párt sem létezik Franczia országban, mely már előre nagy hühót csinálnon most, mielőtt a belvizsonyok egészen tisztultak, s megülepedtek, mit fog csinálni a választás után. Ez volna a legnagyobb hiba, hogy engedjék meg a németeknek kártyáikba pillantani. Hadd játszák még egy darabig a vakegeresdit sötétben. Ezt tudják itt Németországban s innét a szünni nem akaró remegés“. — Ezekkel szemben mit tesznek nyilvánosan, hogy a világ higyje, hogy nem félnek? A már elejtett Sedan-ünnepélynek ismét neki dühödtek, kivált itt Lipcsében, mert ugyan Lipcsén kül nem sok követőkre fognak találni, s most egy bizottság a másik után alakul, miképen tünteszenek vele. Ha egyszer, mi nem igen távol esik, kenyértörésre kerül a dolog, akkor ugyan belellenségről is lesz gondoskodva a sociál demokraták részéről.

Föltünt többeknek, hogy a katonai gyakorlatok néhány hét óta hajnalhasadta előtt kezdődtek mindig, nem ugy mint a többi években reggeli 7 órakor, a katonaság a falukon legnagyobb csendben, dobszó és gajdolás nélkül vonul ki is be, de oly jókor kelő embert mint én, ez nem csalhatott, tudakozódtam, miért történik ez, a válasz az volt, hogy roppant hőségben igen sok katona kapott napszurást. Ennél nevetségesebb mentegetődzés már nem is lehet. Ha még oly korán mennek is ki gyakorlatokra, még is csak délbe kerülnek vissza laktanyáikba, mit naponkint látok, midőn a Pleissenburg előtt megállapodnak, igy tehát reggeli 8-tól, mikor már a nap igen forrón éget, 4 óra hossza alatt ezerszer kaphatnak napszurást, vagy azt hiszik, hogy a jobbkor kimarsirozás ővszer az ellen?

Az élelmi czikkek hamisitása végre a kormányt is fölriasztotta a közegészség iránti apathiából, egy szaktudósokból álló bizottság egy e tekintetben hozandó törvény kidolgozásával bizatott meg. Ha a csalóknak minden törvények daczára nem léteznek annyi kibuvó ajtaja, ugy egy e részben hozandó törvény igen üdvös volna, de ezen átalános mérgezések annyira el vannak terjedve, hogy alig remélhetni, mikép akadjanak oly Argus-féle közegek, melyek azt hátráltassák, vagy csak csökkentsék is. K. D.

Sikkasztás a bécsi arzenálban.

A bécsi arzenálban történt sikkasztási eset részleteit következőleg adja elő egy az uj „Presse“ részére fölhivatalos uton kiszolgáltatott leirás: Az itteni cs. kir. tüzérségi arzenálban a mult héten rajtakaptak egy dijnokot, midőn egy hivatalos okmányt tiltott módon másolt. A tettenkapott egyén, hogy minden további eljárástól megmenekedjék, szökni akart, de egy utána küldött katonai őrjárat az állami indóháznál elfogta és visszahozta az arzenálba, hol az arzenál parancsnoka és a szolgálattevő tisztek már vártak rája s rövid kihallgatás után megmotozták. — Minthogy a dijnok zsebeiben több oly okmány másolatát találták, melyek birásához csak tiltott uton juthatott, ennélfogva letartóztatták őt. A tényállás szigoru megvizsgálása után az ügyet tudatták az arzenál igazgatójával, Müller vezérőrnagygyal, s ez sietett a felől a tüzérségi szergyár parancsnokát br. Uchatius Ferencz vezérőrnagyot értesiteni. A közös hadügyminiszterium rendeletére még ugyanaz napon értesittetett a bécsi rendőrigazgatóság is, mely az ügy további vizsgálatára azonnal kiküldötte egyik főhivatalnokát. A vizsgálat eddigi eredményét hivatalos titok gyanánt szigoruan őrzik, mit azzal indokolnak, hogy a vizsgálat még nincs befezve s időelőtti közlése meghiusithatná.

Oly körökben, melyek ez ügyről állitólag értesülvék, azt beszélik, hogy a dijnoknak terve volt az Uchatius-ágyu készitésének titkát egy idegen államnak nagy jutalomért elárulni.

Ez állitás igazsága eddig még nincs kideritve.

Az elfogott dijnok neve — igy adják elő — Nachtnebel Ferdinánd. Azelőtt rendőrhivatalnok volt, de ez állásából valami büntény miatt elbocsájtották, sőt fenyitő perbe is fogták, melynek következtében csalás és hivatali hütlenség miatt két évi nehéz börtönre iéltetett. Szabadságának visszanyerése után bélyegzett előélete daczára sikerült neki mostani állásához jutni. Ez állásában lemásolta bünös czélból és jogtalanul az Uchatius-ágyu készitésére és tüzérségünk fölszerelésére vonatkozó okmányokat, melyekhez furfangos módon jutott s a lemásolást gyorsan, de rendkivül pontosan végezte. A terv, az Uchatius-ágyu készitésének titkát elárulni, már több hó óta létezik s azt három egyén főzte ki, tudniillik Nachtnebel, Götz Lajos és Zöller Ignácz, mindannyian arzenáli dijnokok. A két utóbbi segélyére volt az elsőnek. — Götzöt több hó előtt elbocsájtották hivatalából, mi az ügyet némileg megakasztotta, de összejöveteleiket és tanácskozásaikat folytatták. Nachtnebelt folyó hó 17-én, Götzöt és Zöllert 18-án fogták el. — Elfogatásuk után lakásukon motozást tartottak s állitólag több compromittáló iratot találtak.

Azt beszélik, hogy Nachtnebel maga ajánlkozott volna egyik bécsi követség titkárának a titok elárulására, ki azután maga tette az első jelentést a hadügyminiszteriumnál.

Mindhármukat átadják az országos törvényszéknek katonai titok kifürkészése miatt.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hir. Péchy Tamás közlekedési miniszter ma reggel Szikszóra utazott.

— Kossuth ról Dr. Morgenstern Sándor, a zenészeti tehetségénél fogva is ismert budapesti ügyvéd, nehány hetet töltött nagybátyja, a volt budapesti bankár Morgenstern Antal gyöngyörü nyaralóján Bellagióban a Como tava mellett. Ezt a villát az olaszok, — minthogy tulajdonosának nevét nehezen mondják ki, „villa ungharesé“-nek nevezik. Nemzeti czimeres magyar zászló lobog rajta gyakran s a tulajdonos rendesen magyar borral és magyar vendégszerettel látja el vendégeit. Dr. Morgenstern Sándor Bellagióból Turinba ment, hol Mennyei Ferencz ott lakó volt-honvédezredessel (ki jelenleg a turini vasut egyik főbb hivatalnoka) elment Kossuth Lajoshoz, Colegno al Baraccone-ba. A vendégeket, mint a „F. Lapok irja, elébb a jó öreg Ihász ezredes fogadta; azután mindnyájan elmentek Kossuthoz, ki a kert hátulján levő hazában irószatalánál dolgozott. Szivesen fogadta hazánkfiát, kinek neve, zenészeti oldaláról, a magyar lapokból előtte ismeretes volt. Midőn dr. Morgenstern sajnálatát fejezte ki, hogy nincs a házban zongora, melyen magyar dalokat játszhatna, könyek szöktek a Kossuth szemébe. „Mióta kedves nőm meghalt, — mondá, — nem hallottam zenét: fiam is, mig itthon volt, zongoráját a legtávolabb szobába tette át, mert tudta, hogy a zene, kivált a magyar zene, kedves nőmre emlékeztet és szomorúvá tesz.“ — Dr. Morgenstern a nagybátyja nevében meghivta Kossuthot és Ihászt, hogy őszkor egy pár napot a „villa ungharesé“-ben, a Como partján töltsenek. Elfogadták a meghivást. Ez alkalommal Kossuth azt mondá: „A Como tavaról is annyi szépet hallottam életemben, hogy mintegy féltem oda menni, nehogy csalatkozzam, a mint ez életemben többször történt. Hanem a Como tava még zz én magas várakozásaimat is felülmulta. Ily nagy benyomást csak két vidék tett rám: a Como tava és a Bosporus“. Politikára kerülvén a szó, azt mondá: „Rút mesterség, nagyon rút mesterség a politika; mily boldog vagyok, hogy nincs vel dolgom. A természettel és annak igazságaival fog lalkozom; ott nem csalatkozom“. Kossuth kissé sápadt, sokat szenved a melegtől, de különben jó egészségnek örvend és dolgozik. A búcsúzásnál, elismerése jeleül, saját neve aláirásával ellátott arczképét adta dr. Morgensternek; Ihász ezredes pedig egészen a vasutállomásig kisérte vendégeit, elbeszélvén az uton, mily sokat dolgozik, mennyit jár és milyen jó étvággygyal eszik „az öreg“.

— Lajos napját, mint a n.-váradi lapok irják, a városban több helyen igen kedélyesen ülték meg. Megemlékeztek a haza legszeretettebb Lajosáról s táviratokban fejezték ki üdvözletüket. Kecskeméten a népkör igen szép ünnepélyt rendezett. — Debreczenben Lajos estélyét szép és számos tagból álló társaság ünnepelte meg. A magyar zamatu jó vacsora alatt és után megkezdettek és folytak az ilyen alkalmakkor elmaradhatlan felköszöntések. Végül a jelenvolt társaság óhaja folytán Patay István, nagy hazánkfiának a következő sürgönyt küldötte: „Kossuth Lajosnak, Collegnó al Baraccone. Önnek, nevenapja alkalmából egybegyült társaság hosszu életet és tartós jó egésséget kiván“. A kedélyes mulatság 12 órakor véget ért. — A h.-böszörményi 48-as párt 48 mozsárlövéssel ünnepelte Kossuth Lajos nevenapját, kihez a nap folyamában üdvözlő táviratot küldöttek.

— Halálozás. Német Albert országgyülési képviselőt igen sulyos és szomoru csapás érte. Édes atyja, dömötöri Német János cs. kir. nyugalmazott lovassági kapitány, 48-as honvéd ezredes, aranysarkantyus vitéz e hó 25-én reggel ¼4 órakor 90 éves korában, elhunyt.

— A király Somos község tüzkárosult lakosai részére 100 frtot ajándékozott.

— A m. kir. igazságügyminiszter Nógrádmegyei Ráros-Mulyad községet a balassagyarmati kir. törvényszék kerületében levő szécsényi kir. járásbiróság területéből a losonczi kir. járásbiróság területéhez csatolta. Ezen rendelet f. évi október hó 1-én lép életbe.

— Névváltoztatás. Eisenstein Gyula budapesti lakos megváltoztatta a vezetéknevét „Aczél“-ra, Kis Imre Pál pedig az övét „Kisimrédi“-re.

— A török sebesültek javára Hetyésy István ur Simonyiból (vasm.) 5 kilogramm tépést küldött be szerkesztőségünkhöz; — Plathy Gyula ur pedig Trencsénből egy kilót és 10 grammot. Köszönettel véve átszolgáltatjuk a konzulnak.

— A budapesti m. kir. állatorvosi tanintézetből. Az állatorvosi tanintézetnek a mult évben 126 hallgatója volt; a kik közül a patkoldát 21 polgári és 44 katonai egyén látogatta. A patkoldán a mult évben fölvertek összesen 14,362 darabot. Ugyanitt több-rendbeli minta-patkó is készült és pedig az olasz és szászországi állatorvosi tanintézetek számára összesen 3000 darab körül. Az intézet könyvtára 46 drb. müvel gyorapodott, a melyből magyar, fájdalom, csak kettő, Az 1876. évben az intézet belkórodájára felvétetett 352 drb. szarvas állat, ebből kigyógyult 92%-i s 299 ló. Az elméleti és gyakorlati tantárgyakat összesen 16 tanár adja elő. — A jövő tanévre a beiratások szept. 1—8-iki között történnek.

— Zöld ürge. Keresztes Bence barátunk — irja a „Kecskemét“ — a mult héten természeti unikumot, egy tökéletes zöld ürgét látott; — mint ő maga mondá nem is volt szemén zöld szemüveg. Ha más mondaná bizony kételkedhetnénk a szinvalóságában, igy azonban — mivel szava hihető egyén — mindenki elhiheti. (Talán szinesalódás volt.)

— Botrány. Tegnap előtt délután az erzsébettéri kiosk botrányos jelenet szinhelye volt. Steiner Sándor alkusz és a czivakodó természetéről ismeretes Blau Lázár uzsorás egymással összeveredtek, Blau Steiner kezét megharapta, ez pedig Blaut ököllel főbe ütötte. A bérlő mind a két ur ellen följelentést tett a rendőrségnél. — Nem áll a „Pesti Napló“ állitása, hogy a támadó Steiner megszökött volna, ő Blauval egy házban, király utcza 58 sz. alatt lakik. Az összekoczczanás oka kölcsönös gyülölség volt.

— Egy hétig a halál-kinban. Ama jogász, kiről emlitettük, hogy Pécsett mint-

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

A magyar iparélet történeti fejlődése.

IPOLYI ARNOLDTÓL.

IV.

De hogy városaink sem nőttek fejünkre, hogy testületeik nem kerekedhettek államéletünk fölé, nem válhattak ki egészen belőle, mint például a Hansa, vagy a német közvetlen birodalmi városok, annak kétségtelenül városaink exlusiv polgári szelleme, s idegen nemzetisége mellett is, természetes állami és kormányzati józan érzékünk és politikánk szabhatott határt. Nálunk állami organismusunkban sem az aristocratia és oligarchia nem fejlődhetett feudalismussá s vasalli hübérré, mint a német birodalomban harminez és nehány országot alkotva. Sem a nagy városok nem képezhették mindannyi önálló respublikát, mint Olaszországban; sem a királyság nem lehetett oly absolut hatalommá, mint Franeziaországban; de végre a megyék sem képezhettek egymástól egészen elváló oly kantonokat mint Schweitzban.

A nemzeti hanyatlás korszakában a városok virágzását éri mindjárt nálunk is, mint mindenütt először a csapás. Az idegen uralkodás, a török járom, a párthadak megakasztják az iparmozgalmat. A városok falai mögé menekül a lakosság. Táborrá lesznek ismét és várakká. Előzönli őket a nemesség. A polgárok czivakodnak már velök. Elvesztik ők is iparos jellegöket. Nyárspolgárokká lesznek, inkább apró földjeik és házaik érintetlen birtoka, mint az iparüzlet s kereskedelmi forgalom érdekli őket; kiforditják minden irányban szükeblü féltékenységöket. Kizárólagos természetüknél fogva nem tudnak a nemzettesttel egybeforrni. Idegen nemzetiségi korlátoltságuk merevebbé lesz, Nem képesek a nemzetet mozgató és lelkesitő nagy eszméket megragadni. Ez által elvesztik befolyásukat, mely őket máskép méltán és jogosan megillette volna, és oly jótékonyan hathat vala a nemzet tulsulyőa levő aristocratiája és nemessége életére és politikájára, sőt kormányzatára is. A közéletben nincs többé szerepök. Az ország tanácsában és gyülésein nem vétetik számba szavazatuk. Minden átmenő had, ellen vagy jó barát zsarolja őket; s ők nagyobbára mindenkivel készek tartani a szerint, a mint tehetik s a legkönnyebben menekülhetnek ismét tőle. Országos nagy nemzeti és hatalmi élvek helyett, apró helyi kérdések érdeklik, őket csupán, s legfeljebb még a hitujitási, pártszakadási viták, egyházfoglalások stb. foglalkoztatják. Ime városaink hanyatlásának okai, melyek bennök sok helyütt az ipart is lassan megölték, vagy csak elfojtani segiték és tengésre vitték.

De nekünk nem városaink, hanem iparunk élete és története levén tárgyunk, ha rámutattunk virágzása feltételeire, melyeket a városokban számára alkottunk, — ki kell még jelölnünk, mint füződnek e közben a kezdet óta már hazai és nemzeti iparunk szálai.

Nem kell félnünk még a mai legcosmopolitább természetü ipari áramlattal szemben sem, hogy nevetségessé tesszük magunkat, chauvinismusba esünk, vagy épen paradoxont mondunk, ha hazai és nemzeti iparról szólunk.

Kétségtelen, hogy minden kezdetleges ipar, mint például rendesen az ős házi ipar is, épen ugy eredeti, népies, nemzeti formákat ölt és saját eltérő gyakorlatokat mutat, valamint a legmagasabb ipari müvelődés ismét nemzeti müveltséggé lesz. Rendesen csak a közönséges, a közép ipar az, mely világpolgári jeleggel bir; melynek nines sem hazája, sem országa. Ez az, mely inkább gyárilag magasb müérzék nélkül készül. Mert a mint némi müirányra s müizlésre emelkedik, azonnal felveszi magára a nemzet egyéni jellegét, meg a gerenesér fazekán és cserépén is. Mint a görög s etrusk vázákon, mint a római terra sigillatán, mint a chinai és japáni, a sévresi, meiseni és bécsi porczellánon, ugy veszi fel ismertető jellegét, akár a mi mult századi durvább holicsi és stomfai, pozsonyi és tatai kezdetleges vagy épen parasztos majolikánkon, Nemcsak a szak- és müértő, de a laikus is észreveheti ezt; ha egy-két gyüjteményünkben látta, azonnal megismerheti rajta a müvészeit jellemző vonásokat.

Ős háziiparunk pedig, mely eddig mintegy tudtunkon kivül létezett, diszesen és dusan képviselve megállotta helyét még a többi nemzetek versenyében is, a bécsi világkiállitáson. E gyüjtemény képezi már felállitott országos iparmuzeumunk egyik alapját, és jelenleg *bizvást*, mint tényező léphet elő dus alakzataival s idomaival az európai népek felélesztett hasonló müformái s alakrajzai gyüjteményeinek kiadásában. A mü, melyet a kormány külön bizottság megalakitásával. Fisbach avatott rajzai és szines képei kiadásával létesitett, a többi nemzetek hasonló vállalatai közt ezen tanulmányaink kezdetén méltó helyet biztosit nemzeti háziiparunk számára.

Majd most fogjuk ismét itthon, midőn kint bemutattatott s méltányoltatott, háziiparunk müveit és mintáit ismerni és becsülni tanulni. Majd most fogjuk fonása és szövése, himzése és kötése érdekes ornamentalis al akzataitméltányolni, melyeket culturája őskorából antik müveltségünk örökségeként hozott át. Ott találjuk őket még sok helyütt már csak rejtezve népünk fökötőin, ingvállain és pártáin, egri vagy somogyi czifra szürein és tulipántos ládáin; mintegy ott feledvén rajtok ékitményi müizlésünk több száz vagy ezer éves alakzatait.

Mily hatással volt pedig egykor nemzeti iparunk e divata, szabása, ornamentikája a viseletben, mutatja az, hogy hazánkban a népünkkel érintkező népségek rendesen felvették még ujabban is a magyar népviseletet; nemcsak a magyarok közé beleolvadtak, mint például Eger stb. vidékén; hanem ott, hol a tótok és németek stb. maig is megtartották nyelvöket, szintén felvették a magyar ruhát és szokást.

Jelenleg természetesen a népviselet, a háziipar már mindinkább eltünőben van eredetiségében. A civilisatió árjának ama nivelláló hatása, mely egyenlitő, romboló munkáját rendesen a kiváló és kitünőnek, az eredeti s egyéninek elmosásával kezdi, már nemsokára elsöpri ezt is

Szerencsére, hogy még az utolsó órában nyomait felismertük; máskép itt is csak egy tabula rasa maradt volna számunkra. Ezzel is szegényebbek leszünk vala, ősiparunk elemei végnyomait sem lévén, mint annyi más végleg elveszettet többé képesek kimutatni. Mig igy legalább könyv, ben ismét és muzeumban, kiadásainkban és kiállitásainkon, ha nem a népéletben és nemzeti müformáinkban fenntarthatjuk és örökithetjük ős népiparunk eredeti mintáit és motivumáit.

De az ős, az autochton házi müipar épen ugy, mint az autochton nemzeti állapot egy magából nehezen fejlődik magasb müveltségi állásra. Idegen uj termékenyitő elemnek kell hozzájárulni. vegyületlen ős culturák alig léteznek. Ha igen, azok vagy alacsony fokuak vagy stationariusok, megcsökönösödtek. A mai nyugat-európai népek nagy culturai képességüket és magas müveltségüket annak tulajdonitják, hogy számos nem culturelemei vegyültek el belőjök: a kelták és cimberek, a gallok és frankok, a román és germán népek ős culturái. A népek szellemi világa fejlődésének épen ugy egyik főkelléke az érintkezés, a társadalmi elvegyülés, valamint az az egyes emberek képessége fejlesztésére szükséges. E folytonos viszony szálai szövéséből áll sokszor az észrevétlen, csöndes és lassu culturai növekvés is.

A jelenkor egyik nagyszerü ténye, mond egy távoli, primitiv civilisatio kiváló irója, hogy a kor müveltségét nem egy nép hanem valamennyi képviseli. Hogy azt nem csak az egyik veszi át a másiktól hanem mindannyi máris előbbi ős culturnépektől örökli.

Nézni kell csak például népünk háziipara himzési és szövési ornamentikáját, mely, a mint sokban kétségtelenül ezredéves gyakorlatot mutat és az Árpád-házi korszakban bizonyára már ott állott, hol ma; ugy a szakértő előtt feltárja még müelemeit is. Könnyen felismerhetők még ékitményeiben a keleti és bizanti ornamentika s ennek alakzatai mellett a primitiv, az elvadult és eltévedt naturalisticus irány. Majd feltünnek a sajátkülönváló kedvencz alakzatok vonalai is, a mint azok egyre ismétlődnek. Sokszor szálról-szálra, szinről-szinre észrevehetjük bennök, mint szőtte müeszményeit és képeit, ábrándjait és vágyait századokon át ez ünnepélyes öltönyei, téritői és lepedői himzésébe, melyeket nem a piaczra, de családi szentély boldog ünnepei s eseményei számára készitett.

Bennök olykor még a népek fejlődése menetének egész története is rejlik. Származásuk, más népekkel való érintkezésük, vándorlásaik és letelepedéseik történetének egész müvelődési skálája észlelhető lesz ezekben, ha egyszer majd teljesen birjuk s a végső részletig elemezve átvizsgálhatjuk a bő anyagot, melyet a házmüipar emlékei nyujtanak. Talán felfedezhetjük még ekkor külön nemzeti mütypusaink alapeszméit, müalkotó idomainkat, beszőve és kihimezve egy és más sajátos ornamentikánk alapelemeibe. Talán feltalálhatjuk köztük az annyira kedvelt s méltán szemrehányt nemzeti sallangokat és sujtásokat is.

Mint minap egy kitünő külföldi ethnograph állitá, hogy a népköltözést, és nevezetesen épen a magyarok utját is, még az ázsiai fünemek nyomán fel lehet ismerni, melyek hadainknak a keletről mai hazánkba vezető költözési utján maig feltalálhatók; ugy nagyobb biztossággal lesz talán elmondható, hogy háziparunk nyomaiból még ősiparculturánk utja szintén kivehető.

Nagyobb még háziparunk politikai nemzetgazdászati jelentősége. Nemcsak sajátos, kedvenez és jellemző izlésében, hanem rendesen mügonddal és tartósan alkotta benne szükséglete s ékessége tárgyait az egész nép maga. Ez által pedig függetlenné tette magát, és szabadabbá szükségletét az idegentől. Meggazdálkodta a fölös költekezést. Mert csak annyira lehetett és volt, a mit saját keze munkája alkothatott. Ez a versenyben inkább a munkához, mint költekezéshez fogta. A munkafelosztási sokszor tulzott és fonák elméletnek, az ilyesmi csupán barbár állapotot jelezhet. De ma tul vagyunk már jó részt eme nemzetgazdasági doctrinák merevségén is. Ezek összeegyeztetése, a házi és szakiparnak saját körében egymást kiegészitő müvelése, jelenleg már a józanabb törekvések feladata.

Az idegen ipar, valamint müveltség érintkezései csak ott veszélyesek, hol az egészen müveletlen és tehetségtelen tunya vagy depraválti és moralisált népet az egyszerü importra kényszeritik. Hol az olcsó és nyomorult gyártmányért oda adja, mint az afrikai Tiktombu az üveggyöngyért s az amerikai Siouri a rakipelinkáért értékesebb őstermányét s elveti saját nemesb készitményét. Valljuk be, hogy sok helyütt majdnem annyire jutottunk már, különösen felföldi népünknél, hol a karton-

egy hét előtt öngyilkossági szándékból kétszer is magára lőtt, most halt meg sebei következtében. Épen egy hétig szenvedte a legborzasztóbb kinokat s ez időt jobbára öntudattal élte át. — Tettét nagyon megbánta. A kórházban hol feküdt — egyre biztatta látogatóit, hogy felgyógyul; majdnem utolsó órájáig beszélgetett s egy két ismerősével, ki meglátogatta, kezet szoritott mondván: Ugy-e erősen tudok szoritani? Van még bennem életerő! Én nem fogok meghalni! stb. De bizony bármennyire is ragaszkodott az élethez, melyet egy pár nappal előbb könnyelmüen megvetett — mégis itt kellett hagynia a világot.

— Megható szerelmi dráma. Holetsek Teréz tápió-szent-mártoni születésü 20 éves hajadon mint szobaleány szolgált a fővárosban. Tegnap este szobát vett ki a „Hattyu" szállodában s félliter bort vitetett föl a pinczérrel. Azután egy hordárnak, testvérnénje nevére szóló levelet adott át, s kiivián borát, revolverből halálos golyót röpitett ágyába. A kik a lövésre a szobába siettek, a padlóra elterült hulláját találták csak meg. Arcza szép volt, mind azelőtt; a lövést oldáról intézte. Keblében elrejtve egy levelet találtak, melyet Szoyka Lajos nevü kereskedősegéd intézett — végórájában. Szoyka ugyanis e hó 21-én Bécsben a praterben magát agyonlőtte s a leány kedvesét vesztette benne. A szegény Teréz azt hitte, hogy kedvese ő miatta végezte ki magát, annálinkább, mert mind mondják, az ifju apjától is találtak nála ily értelmü szemrehányó levelet; az eset kedélyére oly nyomasztólag hatott, hogy ő is hasoló módon semmisitette meg fiatal életét.

— Három hulla. Tegnap este 7 órakor az Erzsébet gőzmalom mellett egy 16—17 éves fiu, 8 órakor pedig a fővámháznál egy tisztességes öltözetü 30—35 éves, ma reggel pedig a margitsziget balpartján egy 28—30 éves férfi hullája fogatott ki a Dunából. Mindezen hullák a rendőrség által a Rókusba szállitattak.

— Tüzvész. Vönöczkön (Vasm.) f. hó 23. és 24-ik közti éjen 12 órakor tüz ütött ki, mely a szélvész miatt oltható illetőleg meggátolható nem lévén a legiszonyubb tüzesetek közé számitható; elégett 68 ház, ezek közöl 17 házban a szarvasmarha és egyéb házi állatféle is benégett. A házakhoz tartozó melléképületek is u. m. pajták, istálók, kazalok stb. mind elhamvadtak.

— Vakmerő rablás történt a mult héten Csáthon, mely az egész várost izgalomban tartja. A városházától ellopták a város pénztárát, Mint a „Borsod" irja, csakugyan hallatlan vakmerőséget és erőt kellett kifejteni a rablóknak, minthogy a vasláda maga három mázsa s a kő, melyhez oda volt erősitve, szintén ily sulyos volt. A rablás gyanuja egy jómódu, városi képviselőre s a város két bakterjára legerősebb. Ezeket el is fogták. A pénztárt hihetőleg szekéren vitték el a városházától, majd egy vályogvető gödörben a sulyos kőt lefeszitették róla s igy a fenekén egy pléhvágó ollóval lyugat vágtak. Ez az olló vezetett a tettesek nyomába. A pénztárban több, mint 6800 forint volt.

— Piller pénzügyigazgatósági szolga elexpediálta magát a más világra, öngyilkossága előtt nagyot pörölt feleségével, hogy nem hoz neki hitelre bort, majd pedig ütlegekkel illette. Felesége e miatt elhagyta őt. Unva a magányosságot s valószinüleg szomjuságtól is gyötörtetve lett aztán öngyilkossá.

—

A hivatalos lapból. A magyar királyi igazságügyminister Márton István czeglédi kir. járásbirósági dijas joggyakornokot a kaposvári kir. járásbirósághoz aljegyzővé, Karácsony Rezső nyugalmazott irodaigazgatót az aranyosmaróti kir. törvényszékhez irodaigatóvá, továbbá, Rácz Árpád fehértemplomi kir. törvényszéki dijnokot a szászkabányai kir. járásbirósághoz, Sörös Ferencz pancsovai kir. törvényszéki dijnokot pedig a pancsovai királyi törvényszékhez irnokokká, végre Ruttkay Károly szikszói kir. járásbirósági irnokot ugyanezen járásbiróság mellé birósági végrehajtóvá nevezte ki. Ugyanő Sughó János szeniczi kir. járásbirósági irnokot a szakolczai kir. járásbirósághoz és Vnehetich Mihlós billéti kir. járásbirósági végrehajtót a temesvári kir. törvényszékhez, saját kérelmüke, helyezte át.

Az ügyvédi kamarákból. A budapesti ügyvédi kamara részéről körhirré tétetik, miszerint Ertl Károly budapesti ügyvéd és kamarai tag, — az ellene f. évi 199. fegy. szám alatt elrendelt felfüggesztés hatályt vesztette válván, — az ügyvédség gyakorlatába visszahelyeztetett. A kolozsvári ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, miszerint Graeza György b.-hunyadi ügyvéd, elhalálozása folytán, az ügyvédek lajstromából kitöröltetett, s halaszthatlan teendői teljesitésére gondnokul Bölöni László b.-hunyadi ügyvéd neveztetett ki — A szabadkai ügyvédi kamara részéről pedig közhirré tétetik, miszerint Perviz Sándor és Pribil Ernő zombori, Kulunesies Tamás és Koronay István bács-almási, Loósz Zsigmond bajai, és Malonyai Sándor hódsági lakos ügyvédek — a kamara lajstromába folytatólag felvétettek.

Szinház, müvészet.

— A nemzeti szinházban ma este részben a szerző kedveért, ki most uj pályanyertes szinmüvének „Janus"-nak szinrehozatala ügyében a fővárosban tartózkodik, Csiky Sándor „Jóslat"-át adták elő. Közönség csekély számban volt jelen, de az ott voltak sokat élveztek ugy magán a kitünő vigjátékon, mint a közremüködők: Nagy Imre, Bercsényi, Felekyné, Kocsisovszky Borcsa, Vizváry, Náday, Halmi, Szigethy Imre s Szathmáryné és Ujházy szép előadásán. Gyakran kitapsolták őket s a közönség jó hangulatban hagyta el a szintért. Holnap — mint este értesülünk — Náday rekedtsége miatt a kitüzött „ifj. Fromont s idősb Rizler" helyett „Budapesten" lesz szinen.

— Helyreigazitás. Tegnapi szinházi rovatunkba tollhibából „Mártha" helyett „Norma" csuszott az áttekintő szövegbe, mit ezennel kijavitunk.

Törvényszéki csarnok.

Krach-regény.

Szinay Cornél Jakab és Zsigmond keresztnevekkel ékeskedő egyén foglalja el a vádpadot sikkasztási bünteny vádja alatt.

A krach előtt titkárja volt a „Rustical-bank"-nak és ekkor is ennék liqudálása után is a krach gyászos emlékezetü napjaiban Siszter Róza „magánzó" urhölgygyel élt. Ez időben történt, hogy Bán Mihály nyugalmazott százados megbizta vádlottat 4 db kötelezőt 600 frt erejéig behajtani. — Vádlott meg is felelt megbizásának, amennyiben 3 kötelezőt 450 frt erejéig incassált, azonban a pénzt megbizójának át nem szolgáltatta és Budapestről elpárolgott. Bécsbe rándult, hol a „Kleingewerbe Zeitung" szerkesztőségét vette át, és ezen minőségeben sajtóper miatt 14 havi fogságot szenvedett.

Időközben Bán fenyitő feljelentése folytán köröztetett és büntetése kiállása után a bécsi törvényszék közbejárása folytán Budapestre érkezett.

A mai végtárgyaláson elismeri ugyan, hogy panaszostól 4 nyugtát átvett behajtás végett, de minthogy Bán a Rustical-bank a 4 tagu végrehajtó bizottsági tagja volt, és vádlottnak nevezett bankon 1800 frtnyi követelése volt, a Bánra eső 450 frtot „lefoglalta" a behajtott pénzből és ezen eljárását Bánnal is közölte, ki ez ellen kifogást ez alkalommal nem tett.

Felolvastatott Siszter Róza vallomása ki jelen volt a vádlott által hivatkozott időben és vádlott állitását valónak nyilványitja.

A törvényszék azonban tekintetbe véve, hogy vádlott a tárgyalást megelőzőleg egyezkedni akart panaszossal, továbbá Siszter Róza tanuságában aggályosságot látva, vádlottat Rakovszky kir. ügyész inditványára, a sikkasztás büntenyében bünösnek mondta ki és e miatt 6 heti börtönre itélte.

Közönség köréből.

(Egy tanitó rémregénye a valóságban.)

Tekintetes szerkesztőség!

A főváros államrendőrség főkapitánysága által elkövetett vétkes, nyomorult eljárása, eclatans példájaként álljanak itt a következő meseszerü sorok:

Én f. é. május hó 31-én a főv. szt. Rókus kórház külkórházába mentem. Mint az akkori szt. rókusi ügyelő orvos állitá, hagymázbetegségem volt s azért kellett oda kimennem, mert az ily betegeket nem szabad a városi belső kórházban tartani, Másnap kitünt ugyan, hogy az állitólagos hagymáz nem más, mint mellcatharus, de azért én csak ott maradtam.

A beteg szobák e külkórházban, az ugynevezett barakkban ugy vannak épitve, hogy ha oda egy tökéletesen egészséges ember megy is ki, ha más betegséget nem, rheumát bizonyosan kap. Minden ablakkal szemben vagy ablak vagy ajtó van, e miatt ott folyvást oly léghuzam tart, akár egy szellős kerti lugasban.

Valószinü, hogy ily léghuzam következtében, épen egy oly ablak mellett feküdvén, a melylyel egy ajtó volt szemben, kaptam körülbelül jun. 6-án szemlobot, még mielőtt a mellcatharusból tökéletesen kigyógyultam volna.

E szembaj, hála dr. Schiller segédorvos ur szakavatottságának és buzgalmának, szépen javulásnak indult és már jun. 14-én reggel, kérdésemre, hogy meddig kellend még azon bajommal a kórodában maradni, Sch. orvos ur azt mondá, legkésőbb 5—6 nap mulva elhagyhatom a kórházat.

Azonban mi történik? — Emlitett nap d. u. 8 óra után beállit hozzám a külkórházi gondnok ur és felszólit, hogy kövessem őt. Én szó nélkül követtem, s ő vezetett egész a külkórház rabosztályáig. Itt megállt és kijelenté előttem, miszerint a főkapitányság elrendelte, hogy engem őrizet alá helyezzen, e miatt kénytelen engem a rabok közé záratni. Én elfogatásom oka után tudakozódtam, mire ő azt felelte, hogy a főkapitányság nem szokta neki valamely rendelet okát az orrára kötni. Én tiltakoztam az ily eljárás ellen, de a gondnok csak azon volt, hogy ő minden áron köteles a főkapitánysági rendeletnek érvényt szerezni, ellenszegülés esetében, még erőszakkal is. Ezen kijelentés után belátva, hogy itt minden raison hasztalan, bementem, miután elébb az őrt álló fegyveres rendőr az ajtót kinyitotta, a rabkórházba.

Másnap reggel előadtam ezen osztály főorvosának Navratil egyetemi tanár urnak szerencsétlen helyzetemet és kértem őt: bocsájtana ki a kórházból. Elmondám neki, hogy engem nem itélhetnek el, miután semmit rosszat se követtem el és biztos lehet a felől, hogy szemem gyógyitását nem fogom elhanyagolni. Az orvos ur azonban kijelentette, hogy főkapitánysági rendelet tiltja a betegeknek a rabkórházból való kibocsájtatását, azoknak teljes felgyógyulásuk előtt. Én tehát resignatióval bár, de kényszeritett türelemmel kezdtem megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy még 5—6 napot rabok közt fogok tölteni.

Azonban a 6 napból álló **6 hét** lett, a mit a kórház ezen osztályán elitélt és elitélendő fegyenczek között fekve töltöttem.

A gyógykezelés e rabosztályon oly hanyag, mint talán sehol a világon, a hol kórházat tartanak. Fölemlitem, hogy az ép oly jeles mütő, mint kitünő gépész prof. Navratil ur egy izben homlokomra, egy hétfői napon pióczát rendelt, gondolom 4 drbot, melyeket én azon hét csütörtökön oly módon kaptam meg, hogy nem volt 4, hanem 3 s a 3 közül is egy megdögölve, a másik akkor döglött meg, midőn félig szivott; egy izben meg álló 8 napig semmiféle gyógyszerem nem volt. Ebből némi fogalmat nyerhet az ember arról a lelkiismeretlen gyógykezelésről, a melyben én ott részesültem, ennek következménye az lőn, hogy csak julius hó 26-án hagyhatám el a kórházat.

Különös kegyelemből meg lett engedve, hogy nem a többi rabokkal, (kik szabályszerüen hétfőn, szerdán és szombaton d. u. kisértetnek összekötve rendőri fedezet alatt a kórházból a főkapitánysághoz), kellett kimennem, hanem egy extra napon, csütörtökön délelőtti 8 órakor kocsit hozatva, mellém ültettek egy rendőrt és bekisértek a józsefvárosi alkapitánysághoz. Itt csak déli 11 és fél óráig kellett várakoznom, mig egy hivatalnok elé vezettek, a ki már belátta, hogy ittalighanem tévedés forog fenn. De hogy miben álljon az, azt csak a jövendő deritendheti föl. Ez a tisztviselő egy polgári biztossal, ha jól tudom Szumalovszki urral azonnal a központba küldött, hogy mint mondá még az nap kihallgathassanak. — Azonban noha odaérkeztünkkor, még csak 12½ óra volt; a tekintetes urak már nem tartottak hivatalos órát, hanem tartott az ügyelő tisztviselő hivatalos zsebkutatást. Ez abból állott, hogy zsebeimet kiüritette, magamat a börtönésznek adott át, aki aztán ad oculus demonstrálta, hogy milyen szörnyü bünös lehetek én, mert a börtönszobában még két egyént találtam, kit közül az egyik azért volt elitélve, mivel már 15 év óta bujdos a katona kötelezettség alól, a másik még csak vizsgálati fogságban volt, felségsértést fogtak rá. **Hogy miért lehetek én bezárva, azt még sem tudtam, noha már 42 nap óta voltam rab.**

Remegve vártam a következő reggelt a jul. 27-ikét.

Rapportra vittek.

Örültem, hogy kiderithetem az itt fennforgó tévedést, de nem hallgattak rám, hanem börtönbe kisértek vissza ugyanazon három országos csavargóval, a kikkel együtt a terembe bocsájtottak. Kétségbe voltam esve, 43 nap óta bezárva lenni, — anélkül, hogy gyanitanám okát, bizony nem csekélység. Azonban jul. 28-án déli 12 órakor végre felvisznek egy ur elé, szintén kapitánysági tisztviselő, a kinek, miután minden csak tőlem kitelhető móddal demonstráltam, hogy nem vagyok Bács-Bodrogmegye Monostorszeg községi illetőségü, azaz ötlete támadt, hogy megkérdezzen: mi is hát voltaképen az én foglalkozásom. Mondom neki, hogy főv. tanitó vagyok; mire ő azt kérdi, be tudom-e ezt bizonyitani? Tessék felküldeni mondom ezen épület második emeletére valakit és tudakoltassa meg, ott van a főváros házipénztára, — volt válaszom.

Kis idő mulva aztán meg volt az illető ur arról győződve, hogy én alolirott, ki Hajdumegyében H.-Szoboszlón 1855-ben születtem és főv. tanitó vagyok, nem vagyok az a 37 éves Bácsmegye monostorszegi Weinberger Ferencz lakatos legény, ki falujának már több izben okozott kórházi költségeket, és kinek hazatoloncztatását kérte Bács-Bodrogmegye alispánja a főkapitányságtól.

Ezen sorokhoz azt hiszem nem kell commentár. A ki csak némileg ösmeri a rendőri közegek feladát és kötelességét, beláthatja, hogy a főkapitányság nem csupán azáltal vétkezett, hogy egy közszolgálatban álló polgárt megfosztott minden ok nélkül szabadságától beteg állapotban, hanem, mintegy alkotmányos országokban, a milyen hazánk, minden a törvénynevében történik, az ily eljárás által a törvények iránti tiszteletet lazitja, mert azon logicai összefügésnél fogva, a mely a törvények és azok végrehajtói közt létezik, szükségképpen kell, hogy az ilyen eljárás nem csupán az illető végrehajtó közegekre, de agáram a törvényre is visszahatással legyen.

Budapest, 1877. aug. 21.

Weinberger S. Ferencz.

TÁVIRATOK.

Hajdu-Böszörmény, aug. 26. (Az „Egyetértés" távirata.) Lajos napja itt nagy ünnepélylyel tartatott meg. Táviratilag üdvözöltetett Kossuth és a Plevnai hős.

—

Bécs, aug. 26. (Az „Egyetértés" távirata.) A magyar kormány átirata ma érkezett az osztrák kereskedelmi minisztériumhoz az osztrák-magyar vámértekezleti megbizottak utósitásának módositása tárgyában. A két miniszterium közt most nincs nézeteltérés erre nézve, A 8 napig szünetelt alkudozást holnap folytatják s 8 nap alatt előreláthatólag befejezik. Ha a Berlinből érkezett utasitások, a mi valószinü, kedvezően hangzanak, akkor az osztrák-magyar-német vám- és kereskedelmi szerződési bizottságnak többé nem állnak utjában nagyobb akadályok. — Matlekovics osztálytanácsost, ki szerda óta Budapesten időzik, holnapra vagy holnaputánra várják ide.

Pétervár, aug. 25. Gorni-Sztudenből a következőket jelentik hivatalosan f. hó 25-éről: Tegnap heves csatározás tartott egész nap s csak este hagyott alább; csapataink minden állást megtartottak. — A négy nap óta tartó harczban megsebesült 28 tisztet és 900 katonát vittek Gabrovára. A halottak száma nincs tudva. — Ma, 25-én reggel megujult a heves ágyuzás a Sipkaszorosban; ez a harcznak már ötödik napja. — Támadásunk Ajazlár ellen f. hó 23. óta nem ujult meg. — A törökök nagy erőt összpontositottak s elsánczolták magukat. Ajazlár mellett a kétnapi harczban 12 tisztet és 340 katonát vesztettünk halottak és sebesültekben. — Plevna s Lovácznál minden nyugodt.

Pétervár, aug. 26. Gorni-Sztudenből hivatalosan távirják: Ma, az ötödik napon, reggeli 9 órakor rettentő hevességgel kezdődött meg a harcz a **Sipkaszorosért.** Az orosz csapatok megtartották állásaikat s az ellenség több támadását visszaverték. Dorosinszky tábornok, ki a Sipkaszorost a három első nap védte, ma elesett.

Páris, aug. 26. A minisztertanács elhatározta, hogy Gambettát beperli, f. hó 15-én Lille-ben tartott beszéde miatt, melyben Mac-Mahont megtámadta.

Konstantinápoly, aug. 55. Hivatalos táviratok uj, a törökökre nézve kedvező ütközeteket jeleznek Dsuma és Ozmanbazár vidékéről.

Kalafát és Vidin közt tegnap heves bombázás volt.

A montenegróiak, kik Podgoriczát és Spuzt megtámadták, visszaverettek.

Szulejman pasától a Sipka melletti harczról kedd óta nem érkezett ujabb sürgöny.

Bécs, aug. 29. Magyar földteherm. kötvény 74 50. Salgó-Tarján 74.—. Magyar hitel 179.—. Magyar záloglevél 90.75. Erdély 95—. Magyar keleti vasut 65.20. Magyar sorsjegy 75.—. Magyar földhitel 14.—. Magyar vasuti kölcsön 98.50. Anglo magyar —.—. Franko-magyar bank —.—. Alföld 112.50. Magyar északkeleti vasut 109.75. Kel.-vasuti elsőbbségi kötv. 62.75. Tiszai vasut 191.—. Municipal-bank —.—

Bécs, aug. 26. Hitelrészv. 185.25. Galicziai 244.—. Államvasut 260.50. Rente 63.75. 1860-as 112.—. 1864-es 134.75. Ezüst 105.40. London 120.25. Unio-bank —.—. Általános épitőbank —.—. Angol-Osztrák 84.50. Lombard 71.—. Tramvay —.—. Hitelsorsjegy 162.75. Napoleond'or 9.64.— Arany 5.73. Frankfurt 58.50. Porosz pénzutalvány 59.05. Török sorsjegy 14 50. Angol épitőbank —.—.

KÖZGAZDASÁG.

Üzleti hetiszemle.

Budapest, aug. 25.

(II-ik fele.)

Liszt. A lefolyt gabonavásár folytán is vidéki vevők igen reservált állást foglalnak el, mi a forgalomra nagy hatással bir a mennyiben a vásárlásnál vevők csakis a pillanatnyi szükséglet fedezetéről gondoskodnak. A malmok ezek következtében a 6 és 7 számu lisztektől kezdve az árakat ¼—½ frttal lejebb szállitották. Külföld sem igen vesz részt az üzleten. Finom korpa egészen elhanyagoltatik, és 20 krral csökkent az árban, ellenben goromba korpa igen keveset esik. — A jegyzet árak következők: Buzaliszt 0 sz. 23.80, 2 sz. 22.80, 3 sz. 22.30, 4 sz. 21.60. 5 sz. 20.60, 6 sz. 19.20, 7 sz. 17.20, 8 sz. 15.20, 8½ sz. 11.90, 8¾ sz. 9.60, 9 sz. 8.50. Korpa 10 sz. 4.70, 11 sz. 4.20. Árpaliszt 1 sz. 18.40. II. sz. 17.40. III. sz. 15.50.

Hüvelyes vetemények. A lefolyt héten a fornalom csekély volt. Külföld részéről több izben kérdezősködés történt, de ennek megfelelni nem lehetett, mert uj árukból a készlett még igen csekély. Bab. A tulajdonosok vissza tartó állást foglalnak el. 1876-ik áru 9 frt—9¼. 1877-ikből csak törpebab fordult 11—11¼ frttal elő. A szedés eredménye különféleképen hangzik mindenesetre a száraz időjárás ezen veteményre káros befolyással volt. Lencse 8—10 frttal vétetik. A nagyobbszerü szállitások a vidékről csak jövő héten kezelődik. Borsó régi áru 10—13 frt. Belföldi hámazott 16 frt, külföldi 22 frt. A felső vidéki megyék jó szedési eredményt helyeznek kilátásba. Több helyen erős eső és jégeső kárt okozott.

Köles. Só minőségü 6 frt, csekélyebb minőségü 5¼—5½ frt. Köleskása. A régi áru fogyó félben van, minek következtében a feladmányoknak egészben megfelni nem lehet. Ára 10.80—11 frt.

Mák. Főleg szürke mákban a forgalom kezd élénkséget nyerni. Részint azonnal, részint pedig septemberben szállitandó áru 23—24 frttal adatott el.

Kék mák a magas árkövetelések miatt nem igen élénk üzletet nyujtott. Kisebb tételek 31—32 frton keltek.

Mohar 8½—8 frt. Bükköny ára 6 frt. Lenmag 64½—65 frt. Kendermag csekély forgalom mellett 10 frttal adatott el.

Disznózsir. Az irány változatos. Hordóval 65 frt, hordó nélkül 62½—63. A forgalom nem igen élénk volt. Szalonna: fehér áru 58 frt, füstölt 64 frt.

Gyapjuüzlet. (Bauman Tódor czég jelentése.) Legutóbbi tudósitásunk óta körülbelül 4000 méter mázsa gyapju kelt el. A vásár javult s szilárdult a végén. Az árak az eladóknak kedvezők. A részletes főjelentésünket f. hó 29-én közlendjük. Megjegyzendő még, hogy a mostani vásáron nagyobb tétel mosott, nyirt és timárgyapju — a rövid idő óta fennálló Wolfner Gyula gyapjumosógyárából — eladásra került, mely a sikerült s jó manipulált minősége végett gyorsan vevőkre akadt.

Kézmüipar. Az ez évi János vásár a kézmüipari czikkre nézve — habár az általános várakozásnak egészben meg nem felelt — meglehetős jó eredménynyel volt. Örvendetes ténynek lehet constatálni, hogy a vásáron volt vevők az ország minden részéből érkeztek, mely körülmény az üzletmenet általános javulására mutat. — A jelenlevő vevők nagy része, nagy vételkedvet mutattak, mivel oly vidékről, a hol az üzlet még nem igen emelkedett, a vásárlók reservált állást foglaltak el. A forgalom átalában középszerü jónak és megelégedhetőnek nevezhető. A pénzbehajtás (incassó) azonban csak középszerünek jeleztetik.

Tollüzlet. A Jánosvásár az üzlet helyzetébe lényeges változást nem hozott. Az irányzat igen lanyha volt, és a forgalom szük korlátok közt mozgott. A piaczra körülbelől 1500 métermázsa hozatott. Vevők, Bécsből, Hamburgból, Prágából voltak jelen, de ezek csak finomabb árut kerestek. Az árak 56 kilogrmként 10—20 frttal csökkentek. Üzérek visszatartó állást foglalnak el, s ez által az üzlet élénkségébe szenved. Az árjegyzések következők: szürke tyuk toll 19—22 frt, fehér 60—70 frt, fosztani való toll 150—180 frt, pehely közönséges minőségü 145—180 frt, középszerü 210—240 frt, finom 250—280 frt. Szedett közönséges 70—100 frt, közép finom 110—120 frt, finom 140—160 frt, legfinomabb 160—180 frt 56 kilogramként.

Borüzlet. A rendkivüli szép időjárás a szöllőre nézve igen hasznos volt. A munkálatok s hegyekben már be is fejeztetett, és már csak a további időjárástól függ a szüret eredménye. Egyes vidéken jégeső és fagy tetemes kárt okozott, ugy hogy ott alig középszerü eredményre, lehetne számitani. A borüzlet utolsó jelentésünk óta lényegében nem igen változott. A forgalom még mindig korlátolt, de az irányzat szilárd. A csekély számmal megjelent idegen vevők a vásárlásban csak is a fennforgó szükségleteik fedezetéről gondoskodnak, és a belföldi fogyasztási üzletet sem lehetne igen élénknek nevezni. A jelenlegi árjegyzések következők: 1876-iki fehér bor 14—20 frt, 1876-iki fehér bor 15—30 frt. 187¾-iki 22—38 frtig. 1868-iki 30—75 frtig. Vörösbor: 1876-iki 12—35 frtig. 1873/75-iki 20 frttól feljebb. Eladatott körülbelől 2000 hectoliter fehér és körbl. 1000 hectoliter vörös bor.

— Sertésüzlet. Az I. magy. sertés hizlaló s kölcsönelőlegező részvénytársaság jelentése.) — A fokozott kivitelü szükséglet mellett az árak szilárdsága ezen a héten is megmaradt, figyelembe ismét csak könnyebb áru vétetett; mert a nehéz fajok szállitását megneheziti a fojtó melegség. Későbbi átvételre nézve üzlet nem történt. Hétzárlat szilárd.

Jegyzett árak magyar nehéz 55½—57 könnyü 58—59 kr. szerb nehéz 55½—56½ kr. könnyü 55½—57 kr. tüzkés 56—56½ kr. tiszta kilós sulylyal. Tengeri ára kész bánáti 6 frt 80 kr. 100 kilóként kicsinyben. A sertések helybeli létszáma augusztus 17-én 62,160 drb. felhajtatott alvidékről 6040, Erdélyből 1160, Szerbiából 2350 Oláhországból 1630, éjszaki vaspályán 70, összesen 11,250 drb. elhajtatott (péntek délig) felvidékre 550 drb. Bécsbe 3160, Prágába 270 Bodenbachon át 3240. Ruttkán 590, Délnémetországba 900 drb. budapesti fogyasztás 2100 drb, összesen 10.810 drb. maradt 62,600 drb. Juhok kivtele Steinbruchból 3190 drb. a részvényállásokon maradt 14.920 drb. sertés.

Bécsi vásár augusztus 21. Az összes felhajtás 2352 db élénk hangulat mellett, nehéz faj 51½—52½ kr. Középszerü 48—50 frt, malac és lengyel faj 44—48 frt 100 kilós élő sulylyal. Drezdai vásár augusztus 20. A piaczon volt 533 db vidéki sertés 57—60 fillérjével, magyar faj 400 db 55 fillérrel. Eladatlan 159 magyar darab. Berlini vásár augusztus 20. Felhajtatott 5193 db különféle fajban, élénk kereslet mellett az üzlet jó. Magyar faj 54 márka; orosz és moldvai faj 51—54 márka. Vidéki sertés 58—60 márka.

—

A földmivelés-, ipar-, és kereskedelemügyi m. kir. minister a Galicziában legujabban kiütött keleti marhavész következtében, az ezen országrésszel határos törvényhatóságokhoz, névszerint: Mármaros-, Bereg-, Ung-, Zemplén-, Sáros- és Szepesmegyéhez a következő körrendeletet intézte; Miután a legujabban vett hivatalos jelentések szerint a keleti marhavész Galicziában a skalati kerületben kiütött, nehogy a ragály fentemlitett országrész felől hazánkba is behurczoltassék, szükségesnek találom a megye hatósága területén az 1874. évi XX. törv.-czikk 3-ik szakaszát, illetőleg az ezen törv.-cz. végrehajtására kiadott 1064/1875. számu rendelet ugyanazon szakaszának életbeléptetését ezennel elrendelni. Felhivom ennélfogva a megye közönségét, miszerint a fent idézett törvényczikk értelmében a hatósága területének hosszában elnyuló galicziai határon a belépő állomásokat rögtön jelelje ki, a beérkező marhaszállitmányok részére a hajtóutakat határozza meg, s a hajtó, valamint a vasuti belépő állomásokon bizottságokat szervezzen. A belépő állomások kivételével, a törvény értelmében, a határ egész terjedelmében elzárandó. A belépő állomások, ugy nemkülönben a bizottságok nevei ide bejelentendők.

Vásárügy, A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister f. évi 16847. számu rendeletével megengedte, hogy a Somogymegyébe kebelezett Karád községben évenkint szeptember hó 29-én tartatni szokott országot vásár ez évben kivételesen ugyanazon hó 28-ra tétessék át.

—

Székesfehérvárott az utolsó időben a gabonaüzlet nagyobb mérvü kiterjedést nyert, a külföldre való kivitel majd oly élénk, mint 1867—8-ik évben, az eddigi forgalom a háromszázezer vámmázsát már tulhaladja és külföldi vevők még mindég részesülnek a gabnavételbe. Ily kedvező körülmények alatt a többi üzletekre is jobb fordulat várható, melynek előjelei némileg már is észlelhetők. A jelenlegi gabnaárak következők: tiszta buza 11.25—12.50, rozs 7.50—80, árpa 8.20—9.50, zab 6.20—50, tengeriből hiányzik a készlet. Az utolsó hétben tikkasztó melegség által a kukoricza és burgonya vetések tetemes kárt szenvedtek, esőre nagy szükség van. (Sz. és Vid.)

Arad: Tiszta buza 100 kilogram vagy egy métermázsa 10.50, kétszeres buza 8.50, rozs 6.70, árpa 5.50, kukoricza 7 frt, zab 5.30 krajczár.

N.-Várad: Egy hekt. tiszta buza 1. oszt 7.41, 2-od oszt. 6.65, 3-ad oszt. 6.20, kétszeres buza 1. oszt. 5.76, 2-od oszt. 5.67, 3-ad oszt. 5 frt, rozs 1-ső rendü 4.90, 2-od rendü 4.42, 3-ad rendü 4 frt, árpa 1-ső rendü 3.41, 2-od rendü 3, 3-ad rendü 2.80, zab 1-ső rendü 2.38, 2-od rendü 2.10, 3-ad rendü 2 frt, tengeri 1-ső rendü 5.70, 2-od rendü 5.20, 3-ad rendü 5 frt. (Bihar.)

—

Figyelmeztetés. Bérletjegyek behozatala a helybeli forgalom számára az államvasutnál. A császári kir. szabadal. osztrák államvasuttársaság a t. cz. közönség óhajának eleget teendő, bérletjegyeket hozott be a budapest-szt.-lőrinczi vonal számára, melyek minden a személy szállitásra berendezett vonatra (a futárvonatok kivételével) teljes érvénynyel birnak. Ezen idény-jegyeknek minden egyes menetnéli lebélyegeztetése nem szükségeltetik. Ára egy 40 térti jegyet tartalmazó tömbnek a következő: Budapest-Szt.-Lőrincz vagy vissza, I. osztály 28 frt II. oszt. 18 frt. III. oszt. 12 frt (bezárólag a bélyeg és szállitási adóval). A bérletjegyek érvényességöket folyó évi szeptember utóljáig megtartják. Jegyek, melyek az érvényességi határidőn belől nem lőnek rkhasználva, érvénytelenekké váltak, s semminemü leápótlás értök nem nyujtatik.

—

Napirend,

(Augusztus 27.)

Naptár Hétfő. Kath. Kal. József. — Prot. Gebhardt — Görög-orosz. 15. Nagy b. assz. — Izr. 18. Napkél 5 óra 12 percz. Nyugszik 6 óra 50 percz.

Muzeumban a természetiek tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig nyitva.

Főv. pénzügyi és gazd. bizottság ülése d. e. 10 órakor.

Főv. középit. albizottság ülése d. u. 4 órakor.

Fővárosi szervező-bizottság ülése d. u. 5 órakor.

Magyar daltársulat előadást tart a „Komlókertben" este 8 órától.

—

A gabonáshajók forgalma.

Megérkezett Budapestre. Roszmann József „Paulina"-ja, megrakva Ercsibe Klein számára 163 t. tengerivel. — Weber Ádám „József"-e, megrakva Szegszárdon Freund Jakab fiainak számára 190 t. buzával — Jatzkó és Löwinger „Thereziá"-ja, megrakva Ordacson Löwinger számára 50 t. buzával, 30 t. rozszsal, 8 t. tengerivel.

Kivonat a hivatalos lapból

(augusztus 26. számából.)

Árverések a vidéken. Poroszkai Béla 12,250 frt oct. 31 Földváron. — Takács Ferencz 4500 frt Sept. 29 Szelőczén (Nyitra). — Weiser Krisztina 1380 frt Sept. 28 Pozsony. — Matavits Bonó 1362 frt Sept. 26 Zomborban — Melankóvits Dénesné 2105 frt Sept. 25 Rováson. (Medgyes). — Beuer József 1846 frt Sept. 13 Promontoron. — Wallásy Mátyás 1850 frt Sept. 3 Budán. — Markov Mária 4972 frt Sept. 10 Vingán. — Gróf Szapáry Imre 140,000 frt oct. 22 Gyöngyösön. — Kovátsits Erzsébet 3970 frt oct. 6-án Ujfalun (Nezsider). — Szigeti István 2363 frt Sept. 24 Budán. — Vecsey Berta 8725 frt Sept. 26 Eger. — Kovács András 4550 frt Sept. 1-én Debreczen. — Veer Sándor 5677 frt és 31,184 frt oct. 18 N.-Kérekiben. — Dessewffy Róbert 33,500 frt 11 Hrabkon (Eperjes). — Pronai József 3500 frt Sept. 17 Orosháza. — Báró Orczy Elek 13,018 frt Sept. 7 Erdőkövesden. — Vadi J. Lajos 5057 frt oct. 13 M.-Vásárhelyen. — Meszitsky Ráva 2652 frt Sept. 4 Versetz. — Kreutz Jakab 2000 frt Sept. 5 Versetz. — Stankor Demeter 1474 frt Sept. 6 Versetz. Renner Fülöp 4704 frt Sept. 25 Lieblingen. — Kirner Erzsébet 2454 frt oct. 6 Ujfalusin. — Piti Miklosné 1181 frt Sept. 10 Szentesen. Essigmann János 1620 frt Sept. 5 Medgyesen

Árverések a fővárosban Hornung Antal 1870 frt 2650 frt országuti ház és kert Sept. 17.

Pályázat Póstamesteri állomásokra és pedig Perbenyiken (Zemplén), Russon (Hunyad) Nagy-Szőllősön (Ugocsa) Drahoczon. — továbbá a kolozsvári m kir. pénzügy igazgatóságnál lajstromozó, a temesvári m. kir. pénzügyigazgatóságnál az oraviczai adókerületbe tiszti állomásra. — ugyan ott egy adó ellenőri és IV. oszt. adótiszti, esetleg VI. oszt. tiszti állomásra. — Végre a nagy.-miklósi jbiróságnál II. oszt. segédtelek könyvvezetői állomásra.

—

Budapesti szinlapok.

Hétfőn, augusztus 27-én.

NEMZETI SZINHÁZ

Budapesten.

Vigjáték 4 felvonásban.

Személyek:

Petőfalvi	Bercsényi
Laura	Lendvayné
Berki	Kocsisovszky B.
Weiss.	Vizvári
Békés	Ujházi
Klára,	Szathmáry L.
Zágonyi	Halmi
Anikó	Kölesi M.
Kondor	Körömezei
Ozvegy	Füarediné
Borcsa.	Szigeti J.
Forgó.	Pintér

Kezdete 8-adfél órakor.

NÉP-SZINHÁZ.

KOZIK!

Opera 3 felvonásban.

Személyek:

Koziki	Vidmár E.
Namitu	Solymosi
Xikokó	Együd
Nuzima	Sziklai E.
Ficzo	Kápolnai
Szotosziró	Horváth
Szagami	Váradi

Jakuminok. Császári testőrök. Zászlótartók. Nuzima dizhölgyei. Udvarbeli urak és hölgyek. Násziséret. Dobosok. Japánnép. Rendőrök. Történik Jeddóban Jappán fővárosában. Kezdete 7 órakor

Csávolszky Lajos
felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Nyilt-tér.

—

Megjelent és az „Egyetértés" kiadóhivatalában (himző utcza 1. sz.) kapható

„UTOLSÓ BEBEK"

történeti regény 3 kötetben, irta

Pétery Károly

Ára a 3 kötetnek 3 forint.

Igen szép és olcsó lakások.

Budapesten,

a ferenczvárosban üllői-ut 14-dik szám alatt. közvetlenül a lóvonatu vaspálya előtt.

Az első emeleten egy nagy utczai lakás, (5 utczai s több udvari szobából, erkélylyel f. évi augusztus 1-től, s a második emeleten 2 utczai lakás, mely utóbbiakba azonnal beköltözhetni, kiadandó.

Bővebb értesitést ad ott a házmester.

---

gyár batyus colporteurjei vagy minden falu pálinkatőzsdéi darab rongyért és kolompérszeszért váltják be a nép véresverejtékü munkája gyümölcsét.

Ellenben hol a szorgalmas, munkás, tehetséges nép az idegen ipart assimilálva veszi fel magába, akár saját termelését javitva utánzásával, akár munkaerejét jobban értékesitve vele és mellette, ott az csak gazdagitja s erősiti anyagi állapotát és müveltségét.

Példa rá nemcsak háziparunk, mely e processuson annyi ezer éven át sokszor átmehetett, hanem magasabb müiparunk is; sőt mondjuk ki bátran: még kis müvészetünk is.

Hazai mütörténetünk tanuság rá, hogy a középkori nagy müizléseket nemcsak pusztán sajátunkká tettük, hanem azokba részünkről is uj tényezőket, uj müalakokat és müelemeket hoztunk. Az európai müirodalom egyik első tekintélye elismerte ezt. Mütörténelmi munkáinkban pedig kimutattuk a magyar árpád-korszaki félkörív-román izlés nevezetes és kiváló sajátságait. A müvészetnek valóban oly fokára jutott ez időszakban az egyházépitészet hazánkban, hogy egyaránt uj alaptervezeteket valamint ékitményeket alkotott. Francziaországnak, hol a világ legnagyobb müvészi alkotása, a csucsiv-izlés akkor a XIII-dik században már legmagasabb fejlődését érte el Európában, egyik legkiválóbb müvésze: Villard d'Honnecourt a cambrali hires dom épitésze hazánkban járván az időtájt, méltónak tartotta templomainkból a máshol nem látott mümintákat berajzolni albumába.

Nem kisebb fokot érhetett el müiparunk igy az ötvösségben, mert arany s ezüst zománcz-müvünk külön müipart is alkotott. Már a magyar vezérek őskora e nemü maradványai meglepőn mutatkoznak. Első királyainknak pedig egész mellszobrát birjuk már érczben és zománczban. A középkorban ez páratlan virágzásnak indult nálunk. A keleti rekesz, sodrony s egyéb zománczok legszebb alakzatu dus és választékos combinatióinak minden nemei keletkeznek, oly változatossággal és kiképzéssel, s ehhez oly nagy számban is, hogy velök külön magyar és erdélyi zománcz-nemekkel gyarapitottuk a világ e nemü ötvösiparát és müvészetét.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Rostélyutcza, (Károlykaszárnya) .8 sz.